

مرکز خدمات حوزه های علمیه

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
دفتر آموزش و ارتقای سلامت

پیش نویس برنامه سفیران سلامت طلبه خرداد ۱۴۰۱

مقدمه

جامعه برای داشتن شهروندانی سالم و پویا، نیازمند اصلاح روش‌های زندگی و بهره‌گیری از سبک زندگی سالم است. در این زمینه، فعال کردن تمام ظرفیت‌های علمی - فرهنگی جامعه به منظور توسعه و ترویج رفتار و سبک زندگی سالم، از اهمیت بسزایی برخوردار است. به ویژه آنکه نقش هر فرد در مراقبت از سلامت خود و اعضای خانواده برای سالم زیستن، مدیریت ناخوشی‌های جزئی، بیماری‌های مزمن و حاد روز به روز در حال افزایش است، به گونه‌ای که طبق برآوردها ۶۵ تا ۸۵ درصد تمام مراقبت‌ها از جنس خودمراقبتی بوده و توسط خود افراد انجام می‌شود. خودمراقبتی اقدامات و فعالیت‌های آگاهانه، آموخته شده و هدفداری است که فرد به منظور حفظ و ارتقای سلامت خود و خانواده انجام می‌دهد.

مرکز حوزه‌های علمی به عنوان متولی ارایه خدمات به طلاب و روحانیون و خانواده‌های ایشان همواره به لزوم نگاه ویژه به موضوع سلامت جامعه هدف حوزه به منظور بهره‌مندی حوزویان و خانواده‌های ایشان از ظرفیت ارزشمند مراجع ذی صلاح در برنامه ریزی و اجرای برنامه‌های آموزش و ارتقای سلامت با مرجعیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تاکید داشته است. از این رو به منظور حمایت، تقویت و ترویج سبک زندگی سالم در مراکز حوزوی و فراهم نمودن زمینه‌های مناسب برای فعالیت‌های جمعی در بین طلاب و همچنین بهره‌گیری از توانمندی این قشر در فرهنگسازی رفتار سالم در جامعه، طرح «سفیران سلامت طلبه» با مشارکت دفتر آموزش و ارتقای سلامت و مرکز خدمات حوزه‌های علمی به توجه به بندهای ۱ جزء ۲ و ۱۱ سیاست‌های کلی سلامت ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، بند ۱ و ۶ سیاست‌های کلی آمایش سرزمین و ابلاغ بسته خودمراقبتی به عنوان پنجمین برنامه ملی تحول سلامت تدوین شده است.

این برنامه در کلیه دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی که در منطقه تحت پوشش آنها مراکز حوزه علمی وجود دارد اجرا خواهد شد.

اسناد بالادستی

- سیاست‌های کلی سلامت ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری: بند ۱ جزء ۲ (آگاه‌سازی مردم از حقوق و مسؤولیت‌های اجتماعی خود و استفاده از ظرفیت محیط‌های ارائه مراقبت‌های سلامت برای رشد معنویت و اخلاق اسلامی در جامعه)، بند ۲ (تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست‌های اجرایی و مقررات با رعایت اولویت پیشگیری بر درمان، ...) و بند ۱۱ (افزایش آگاهی، مسؤولیت‌پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت با استفاده از ظرفیت نهادها و سازمان‌های فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ای کشور تحت نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- سیاست‌های کلی آمایش سرزمین: بند ۱ (تربیت انسان‌های سالم، باانگیزه، شاداب، متدین، وطن‌دوست، جمع‌گرا، نظم‌پذیر و قانون‌گرا) و بند ۶ (ارتقای امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی به ویژه اعتیاد، سوانح، آلودگی‌های زیست‌محیطی و بیماری‌ها)
- ابلاغ بسته خودمراقبتی به عنوان پنجمین برنامه ملی تحول سلامت در تاریخ ۹۴/۰۷/۱۸ طی نامه شماره ۱۱۰۳۶/۳۰ به کلیه دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور

واژه‌شناسی و تعریف مفاهیم

سفیر سلامت طلبه:

سفیر سلامت طلبه، به طلبه داوطلب و علاقه‌مند به فعالیت‌های گروهی در حیطه‌های مختلف سلامت (جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی) گفته می‌شود.

خودمراقبتی:

شامل اعمالی است اکتسابی، آگاهانه و هدفدار که مردم برای خود، فرزندان و خانواده‌شان انجام می‌دهند تا تندرست بمانند، از سلامت جسمی، روانی و اجتماعی خود حفاظت کنند، نیازهای جسمی، روانی و اجتماعی خود را برآورده سازند، از بیماری‌ها یا حوادث پیشگیری کنند، بیماری‌های مزمن خود را مدیریت کنند و نیز از سلامت خود بعد از بیماری حاد یا ترخیص از بیمارستان حفاظت کنند.

هدف کلی

توانمندسازی طلاب برای ارتقای سلامت خود، خانواده، همسالان و جامعه

اهداف اختصاصی

- جذب یک سفیر سلامت طلبه به ازای هر ده طلبه
- آموزش سفیران سلامت در زمینه ابعاد مختلف سلامت
- آموزش همسالان از طریق سفیران سلامت طلبه

راهبردها

- جلب حمایت
- آموزش و توانمندسازی
- اطلاع رسانی مبتنی بر فناوری

جامعه مخاطب

طلاب شاغل به تحصیل در مراکز حوزوی سراسر کشور

شرایط عضویت

- شاغل به تحصیل در مراکز تحصیل حوزوی
- علاقه مند به موضوع سلامت
- داوطلب فعالیت در اجرای برنامه های آموزش و ارتقای سلامت

شرح وظایف سفیران سلامت طلبه

- حضور و مشارکت فعال در برنامه های آموزشی _ توجیهی سفیران سلامت طلبه
- تشکیل گروه همسان طلاب و انتقال آموزش های دریافتی در گروه
- مشارکت در اجرای مناسبت های بهداشتی و کمپین های آموزش سلامت همگانی

علامت مشخصه سفیران سلامت طلبه

دارا بودن کارت سفیر سلامت طلبه

تشکیلات

به ازای هر ده نفر طلبه، یک نفر به عنوان سفیر سلامت آموزش می بینند.

فرایند اجرا

- تشکیل کمیته علمی _ اجرایی (شامل مدیر گروه/ کارشناس مسوول آموزش و ارتقای سلامت دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی، رییس اداره آموزش و ارتقای سلامت استانی مرکز خدمات حوزه علمیه)
- تشکیل جلسات
- فراخوان جذب سفیران سلامت طلبه
- انتخاب و ثبت نام سفیران سلامت طلبه
- اعطای کارت سفیران سلامت طلبه
- برنامه ریزی و اجرای برنامه های آموزش سلامت

شرح وظایف کمیته علمی – اجرایی

- اجرای دستورالعمل
- تشکیل جلسات هماهنگی
- تبصره: متخصصین و کارشناسان مرتبط متناسب با برنامه و به تشخیص کمیته دعوت خواهند شد.
- برگزاری جلسات توجیهی
- انتخاب سفیران سلامت طلبه
- اعطای کارت به سفیران سلامت طلبه
- هماهنگی برگزاری کلاس‌های آموزشی سفیران سلامت طلبه
- اجرای مناسبت‌های بهداشتی و کمپین‌های آموزش سلامت همگانی ابلاغ شده
- نظارت و ارزشیابی مستمر بر فعالیت‌های سفیران سلامت طلبه
- تقدیر از سفیران سلامت طلبه فعال
- جمع‌آوری آمار تعداد سفیران سلامت و ارسال به مسوولین ذیربط
- تهیه گزارش اجرای برنامه و ارسال آن به مسوولین ذیربط

شرح وظایف سطح ستاد مرکز بهداشت شهرستان

رییس مرکز بهداشت:

- نظارت بر اجرای برنامه
- نظارت بر پایش و ارزشیابی برنامه

واحد آموزش و ارتقای سلامت:

- برنامه ریزی عملیاتی برنامه سفیر سلامت طلبه
- برگزاری دوره‌های آموزشی برای تیم سلامت
- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه
- برنامه ریزی برای برگزاری پویش‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی برنامه سفیران سلامت طلبه
- پشتیبانی برنامه برای جذب، آموزش و تداوم فعالیت سفیران سلامت طلبه
- نظارت بر برگزاری دوره‌های آموزش سفیران سلامت طلبه
- ثبت سفیران سلامت طلبه در پرونده‌های الکترونیک سلامت
- جمع‌آوری شاخص‌های مرتبط با برنامه
- پایش و ارزشیابی

واحد مبارزه با بیماری‌ها:

- همکاری در آموزش تیم سلامت
- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

واحد بهداشت خانواده:

- همکاری در آموزش تیم سلامت
- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس:

- همکاری در آموزش تیم سلامت
- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

واحد دهان و دندان:

- همکاری در آموزش تیم سلامت
- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

شرح وظایف سطح ستاد معاونت بهداشت دانشگاه ها / دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

معاونت بهداشت دانشگاه / دانشکده / رییس مرکز بهداشت استان:

- نظارت بر اجرای برنامه

گروه آموزش و ارتقای سلامت:

- برنامه ریزی عملیاتی برای برنامه سفیر سلامت طلبه
- برگزاری دوره های آموزشی برای تیم سلامت
- همکاری در برگزاری دوره های آموزشی برای سفیران سلامت طلبه
- هماهنگی با سایر واحدها به منظور تهیه محتوای آموزشی
- هماهنگی با مرکز حوزه علمیه تحت پوشش به منظور اجرای برنامه سفیر سلامت طلبه
- فراخوان جذب سفیر سلامت طلبه
- برنامه ریزی برای برگزاری پویش های آموزشی و اطلاع سانی در مورد برنامه سفیر سلامت طلبه
- پشتیبانی برنامه برای جذب، آموزش و تداوم فعالیت سفیران سلامت طلبه

- نظارت بر برگزاری دوره های آموزش سفیران سلامت طلبه
- نظارت بر فرایند ثبت و آموزش سفیران سلامت طلبه در پرونده های الکترونیک سلامت
- جمع آوری شاخص های مرتبط با برنامه
- پایش و ارزشیابی

گروه مبارزه با بیماری ها:

- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

گروه بهداشت خانواده:

- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

گروه توسعه شبکه و ارتقای سلامت:

- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

واحد دهان و دندان:

- همکاری در آموزش تیم سلامت
- همکاری در آموزش سفیران سلامت طلبه

روش آموزش

آموزش به صورت مجازی و حضوری با استفاده از رسانه های آموزشی متنوع

منابع آموزشی

- راهنمای خودمراقبتی جوانان
- محتواها و رسانه های آموزشی تولید شده در دفتر آموزش و ارتقای سلامت بر اساس مناسبت های بهداشتی و کمپین های آموزش سلامت همگانی

زمان اجرا

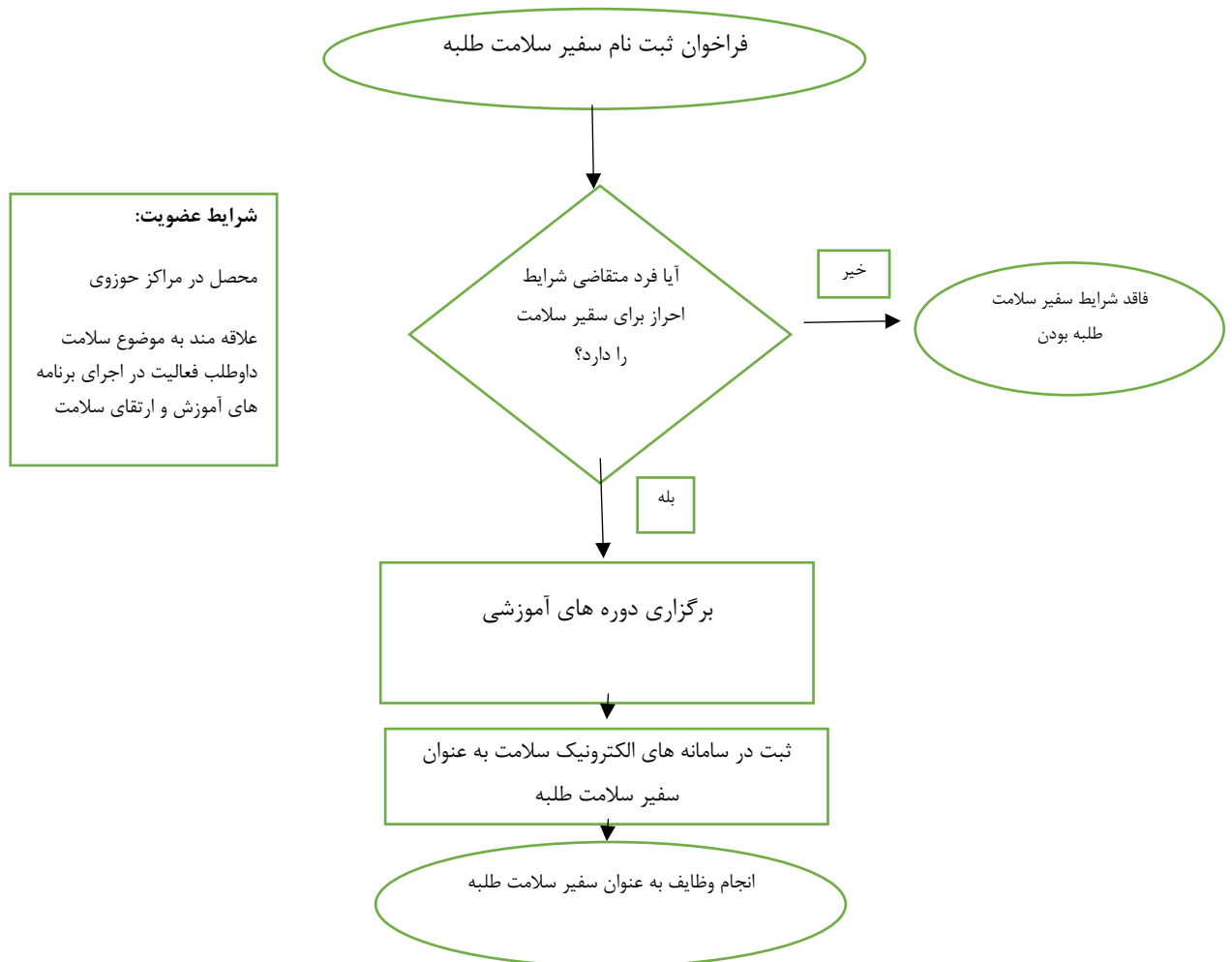
از ابتدای سال تحصیلی طلاب (مهر ۱۴۰۱)

گزارش و شاخص های پیشنهادی

تعداد سفیر سلامت طلبه به صورت تجمعی

درصد پوشش برنامه سفیر سلامت طلبه

فرایند اجرای برنامه سفیران سلامت طلبه

فرم خودمراقبتی برای پیاده سازی در سامانه پایش برنامه عملیاتی (HOP)

درصد پوشش برنامه سفیر سلامت طلبه

درصد	مخرج تعداد کل طلاب همان سال تحصیلی در منطقه تحت پوشش دانشگاه/دانشکده	صورت تعداد سفیران سلامت طلبه (سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲)	شاخص
			نام حوزه
			جمع کل

فرم ثبت سفیران سلامت طلبه در سامانه

نام سفیر	کدملی	سطح تحصیلات حوزوی	شماره تلفن همراه	سن	جنس	وضعیت دوره های آموزش (نام دوره- آموزش فردی / گروهی)